



Lustigman & Blank,
Attorneys at Law

لوسٹیگمان, بلانك,
مكتب محاماة
www.lb-law.net

לוסטיגמן ובלנק,
משרד עורכי דין

Adi Lustigman, LL.B. LL.M.
Tamir Blank*, LL.B. MA
* A member of the N.Y. Bar

עדי לוסטיגמן, עו"ד
תמיר בלנק*, עו"ד, מוסמך ביחב"ל
* חבר בלשכת עוה"ד של ניו יורק

תאריך: 17.8.2011
בתשובה נא לציין: 3569

לכבוד
הגב' טלי כהן, ראש ענף
לשכת מינהל האוכלוסין ירושלים המזרחית
רח' ואדי ג'וז 49
ירושלים 97400

ביד

גב' כהן שלום רב,

הנדון: בקשה להשבת מעמד בישראל
י"ק, ת.ז.
ובתה, א"ק, ת.ז.

בקשה זו נסובה סביב אם ובתה, ילידות ירושלים, אשר חיו כל חייהן בירושלים רבתי. י"ק, קשישה אלמנה בת 78, חיה מקצבת זקנה ושארים. א"ק, בת 44, נמוכת קומה וכבדת שמיעה, הסובלת מבעיות רפואיות נוספות הנה רווקה. השתיים חיות את חייהן בדלות ומקצבאות ובעזרת בני משפחתן. בדצמבר 2006 נגרעו השתיים ממרשם האוכלוסין הישראלי ובכך גם נשללו מהן אפשרויות החיים הבסיסיות ביותר וזאת מכיוון שלטענתכם מקום מרכז חייהן לא הובהר.

נבקשכם לחזור בכם לאלתר מהחלטתכם בדבר שלילת המעמד ולהשיב למרשותי את מעמדן כתושבות קבע בישראל. עליכם להכיר במבקשות כתושבות מיום השליחה בין אם משום שהחלטתכם ניתנה שלא כדין ודינה להתבטל ולמצער, בהתאם לנוהל שרנסקי.

במעמד זה יוגשו טפסי בקשה לישיבת קבע בישראל.

27 Shmuel Hanagid
Jerusalem 94269
Tel: 972-2-6222808
Fax: 972-3-5214947
e-mail: tamir@lb-law.net

شارع شمو
القدس
تلفون: ٠٢ - ٦٢٢٢٨٠٨
فاكس:
www.lb-law.net

שמואל הנוגיד 27
ירושלים 94269
טל': 02-6222808
פקס: 03-5214947
דוא"ל: adi@lb-law.net

ואלו טעמי הבקשה :

רקע

1. י"ק, ילידת 1933, נולדה בא-טור ונישאה למ"ק בשנת 1961. מ"ק עזב את יפו בה נולד, לאחר הקמת מדינת ישראל בשנת 1948, והתגורר עמה מאז בא-טור שבירושלים. לבני הזוג נולדו שבעה ילדים. ביום 3.12.1967 נולדה א"ק.

2. א"ק, בת 44, רווקה, סובלת מבעיות רפואיות רבות. היא נולדה נמוכה קומה וכבדת שמיעה, וסובלת מבעיות גב. גם אמה, אשר נושקת ל80, סובלת מבעיות רפואיות. שתיהן, בלית ברירה, חיות מקצבאות.

אישורים רפואיים על מצבה של י"ק מצ"ב ומסומנים ב/1

3. מרשותי מעולם לא עזבו את תחומי ישראל וסביבתה. הן ישבו בירושלים רבתי כל חייהן. ברי כי זיקותיהן לירושלים מעולם לא עמדו בספק.

4. בשנת 1987 עברה המשפחה להתגורר בזעיים, הסמוכה לירושלים. סיבת המעבר נעוצה בסכסוך אשר קם על הבית, בין בני משפחה. הטענה היתה שהבית שייך למשפחת ה'. לבסוף בוצעה מעין "החלפת בתים" תמורת בית בזעיים. ויודגש: מרשותי ראות את ביתן בירושלים, שם נולדו, שם חיו את הרוב המכריע של חייהן, לשם מרבית זיקותיהן ככולן מכוונות.

5. בשנת 1996 נפטר מ"ק, בן זוגה של י"ק ואביה של א"ק. בתחילת שנות ה-2000, לפני למעלה מעשור, שבו מרשותי להתגורר בא-טור. ראשית היתה זו א"ק שעברה לגור בשנת 2001 עם אחותה ע"ק וגיסה ב"ק לבית ג'. בשנת 2003 עברה י"ק להתגורר בא-טור, בדירה שכורה עם בנה מ"ק. י"ק מתגוררת שם באופן רצוף מאז. בשנת 2005 הצטרפה א"ק אליהם והתגוררה עמם 5 שנים. אשתקד, ולראשונה בחייה, עברה לדירה שכורה משלה בשכונה.

חוזי שכירות מצ"ב ומסומנים ב/2

מגעה של א"ק מול לשכתכם

6. בסוף שנת 2004 ניגשה מרשתי ללשכתכם על מנת לחדש תעודת זהות במקום תעודה בלוייה. עוד באותו המעמד נאמר לה ע"י הפקידה המטפלת גמלאת סלאימה, לתדהמתה, כי תושבותה הופקעה. מרשתי לא העלתה על דעתה כי ייתכן הדבר – שכן כל חייה מצויה בירושלים וסביבתה. היא נתבקשה להביא מסמכי מרכז חיים.

בקשתה של מרשתי מצ"ב ומסומנת ב/3

7. מסי ימים לאחר מכן, חזרה מרשתי אל לשכתכם. הפקיד ח'אלד סלימאן אמר לה כי היא נדרשת להגשת בקשה לאיחוד משפחות וכי עליה לשלם. מרשתי לא הבינה כיצד יתכן הדבר שעליה להגיש בקשה לאיחוד משפחות בעודה רווקה ומתגוררת בירושלים, היא סברה כי אי חידוש התעודה נבע

מהכבדה בירוקראטית המהולה באי יכולתה להבין את הפקיד. מרשתי לא הבינה שמעמדה אכן נשלל ממנה.

8. כשנפתחה לשכתכם במשכנה החדש בשנת 2006, ניסתה מרשתי את מזלה בשנית. מרשתי הפקידה מסמכים בלשכתכם, ובתמורה קיבלה בקשה למסמכים נוספים. מאז שבה אל לשכתכם מס' פעמים ונתבקשה להביא עוד ועוד מסמכים. לבסוף, ובהיעדר כל תשובה לאורך שנים, הבינה כי הבקשה לא מטופלת.

9. ביוני 2009 ניגשה מרשתי ללשכתכם שוב, לאחר שנועצה בעובדת "המוקד להגנת הפרט", על מנת לברר ממתי ומדוע תושבותה נשללה. או אז נמסר לה כי נשלח אליה מכתב בשנת 2005 שלא זכה להתייחסותה. עוד צוין כי מאחר ולא התקבלה שום התייחסות, הנחתם, בהגיון השמור לכם, כי מרשתי שהתה בחו"ל. מבירור קצר שערכה מרשתי לגבי אותה הפנייה, עלה כי תא הדואר שנרשם על ידי פקידים היה שגוי. המכתב, שנוסח בלאקוניות ובערפול, העלה לראשונה גם ספק בדבר תושבותה של אמה, י"ק. וכך נכתב:

"בתשובה למכתבך ולהמצאת את כל המסמכים בשם אמא שלך שאת מתגוררת אצלה עליכם להגיש בקשה לרישיון ישיבת קבע ואח"כ נדון בבקשה" (הטעויות במקור, ע.ל.)

העתק מהמכתב ומהמעטפה עליה מופיעה הכתובת השגויה מצ"ב ומסומנים 4/ב

10. ביום 29.10.2009 נשלח מכתב מהמוסד לביטוח לאומי המודיע למרשתי רשמית ולמפרע כי בעקבות הפקעת תושבותה על ידי משרדכם, היא תחדול מלקבל את הקצבה לה זכתה במשך השנים בעקבות מצבה הרפואי.

המכתב מצ"ב ומסומן 5/ב.

11. כל זאת, הפקעת תושבות מאישה נכה ובודדה ומאמה הקשישה אשר מעולם לא עזבו את תחומי ירושלים רבתי – ללא התרעה מראש, ללא שיחה או שימוע, ללא בדיקה או בחינה מעמיקה, בניגוד לנהלים ובאופן מזלזל בזכויותיהן הבסיסיות ביותר. בתשובה אפילו לא נמסר מפורשות כי התושבות נשללה ומה הטעם שמצאתם לנקיטה באקט כה אגרסיבי, תחת זאת הנחתם את מרשתי להגיש בקשה לרישיון ישיבת קבע, הכפופה לתשלום אגרה משמעותית.

זכות השימוע שמעולם לא ניתנה למרשתי

12. פעולה של שלילת מעמד של אדם במולדתו הנה צעד קיצוני לכל הדעות. מן הראוי, מן הדין ולו לשם ההגינות הבסיסית ביותר, ליתן אפשרות לטיעון קודם לקבלת ההחלטה.

13. אין חולק היום על זכותו של תושב לשימוע בעניין ביטול רישיונו לישיבת קבע. כך גם מתחייב מההלכה הפסוקה. ראו למשל: בג"ץ 3/58 ברמן ואח' נ' שר הפנים, פ"ד יב 1493; ראו עוד סדרה של פסקי דין שניתנו בשנת 1997: בג"ץ 3210/97 אוליוור נגד שר הפנים ואח', תקדין (2)97 262; בג"ץ 3124/97 אימן ואח' נ' שר הפנים, תקדין (2)97 360; בג"ץ 3125/97 יוסף ואח' נ' שר הפנים ואח',

תקדין 97(2) 681. גם בפסקי הדין בעניין **נסרין זידאן והדרה המוזכרים לעיל**, נערך שימוע לעותרים, שמעמדם בוטל.

14. בעע"מ 1038/08 **מ"י נ' געאביץ**, נסוב הדיון על זכות הטיעון המוקדמת לתושב זר המבקש איחוד משפחות ומסורב מסיבה ביטחונית. ודאי שהקביעות בפסה"ד יפות מקל וחומר בענייננו. דא עקא, כי אפשרות לטיעון מוקדם, לא ניתנה למרשותי מעולם. עושה רושם שגם התנהלות לשכתכם מול א"ק, כאשר היא באה לבחון את הדברים, היו מעורפלים ובלתי נהירים לה. ונכתב בפסה"ד **געאביץ** :

ככל שהמדובר במקרים שבהם לא ניתן שימוע מוקדם וניתנה החלטה, ככלל יהא מקום לשוב וליתן שימוע ולקבל החלטה מחודשת בעקבותיו, בכפוף לאמור מעלה.

15. אכן, בהתאם לכללי הצדק הטבעי והנחיות בית המשפט, הורה המשיב על קיומם של הליכי שימוע. בפועל, פעמים רבות, ובהן המקרה של מרשותי, נשללה מהן זכות טבעית זו. על החובה להפעיל שיקול דעת פרטני, טרם ביטול המעמד, ניתן ללמוד גם מלשון תצהיר שרנסקי עצמו, לפיו :

תיערך בדיקה פרטנית לגבי כל פונה למשרד הפנים, ששאלת פקיעת רישיונו לשיבת קבע עלתה מסיבה זו או אחרת.

אם יסתבר בבדיקה, כי הפונה האמור, הרשום במרשם האוכלוסין כתושב קבע, המשיך לשמור על זיקה נאותה לישראל גם בתקופה בה התגורר מחוץ לישראל, לא ינקוט משרד הפנים – בכפוף להיעדר מניעה פלילית ו/או ביטחונית – בצעדים למחיקתו מהמרשם.

אין באמור לעיל כדי לגרוע... משיקול דעת משרד הפנים בנוגע ליישומן לאור נסיבותיו האישיות ומכלול זיקותיו של הפונה. (ר' סעיפים א ו-ב לתצהיר).

מדיניות "הגשרים הפתוחים" ושמירת הזיקות של מרשותי

16. מרשותי מעולם לא יצאו את תחומי ישראל והשטחים. מעולם לא התרחקו לכדי מרחק טיסה ממולדתן. שתיהן נולדו וחיו רוב חייהן בירושלים ושמרו על זיקותיהן באופן מובהק ותוך קרבה אל העיר והמשפחה שנותרה סמוך אליהן, בירושלים. מרשותי, טופלו בבתי החולים אל מוטלעא (מתחם אוגוסטה ויקטוריה) ואל מוקאסד אשר בירושלים. גם כשגרו בזעיים, הגיעו לירושלים השוכנת בצמידות אליה, באופן תכוף ביותר. עם זאת, תושבותן נשללה מהן בהינף יד.

אישורים רפואיים על א"ק מאוגוסטה ויקטוריה משנת 2003 מצ"ב ומסומנים ב/6

17. מרשותי עברו להתגורר בזעיים בסוף שנות ה-80. תקופה בה היתה נהוגה מדיניות "הגשרים הפתוחים", שאיפשרה מעבר ללא הפרעה בין ישראל לגדה. באותה תקופה, לא היו גבולות, חומות ומחסומים שהפרידו בין הגדה המערבית לירושלים. הרשויות לא ראו בשטחים שבשליטת מדינת ישראל כמגורים בחו"ל, והן הכירו למעשה במציאות חיים, שבה עקב מגבלות תכנון ובנייה והפקעת קרקעות – נאלצו תושבי ירושלים למצוא מקומות מגורים מחוץ לעיר, בשכונות המכונות "ירושלים רבת", בעוד הם מנהלים את רוב תחומי חיים בתוך ירושלים.

18. מדיניותו העקבית של משרדכם עד לשנת 1995, הכירה במעמדו של תושב ירושלים כתושב קבע בישראל, אף אם עבר להתגורר בבית הנמצא מעבר לגבולותיה המוניציפאליים של ירושלים.

19. עוד נבקש להזכיר לעניין זה את הנחייתו של שר הפנים, לפיה, במקום בו התושב עבר לישובים הסמוכים מאד לגבולותיה המוניציפליים של ירושלים, אין לקבוע שפקעה תושבותו של אותו תושב בישראל. (לעניין זה, ר' סעיף 54 לכתב התשובה בבג"צ 2227/98 המוקד להגנת הפרט ואח' נ' שר הפנים, המופיע בלינק <http://www.hamoked.org.il/items/3058.pdf>)
20. עם זאת, בשיחה בין הח"מ עם מנהלת לשכתכם, גב' חגית וייס, בה נכחת גם את, נמסר כי על פי מדיניותכם הנוכחית אין שוללים עוד תושבות ממי שהתגורר תקופה ממושכת באזור.
21. אכן, מרשותי התגוררו מחוץ לירושלים. היה זה בזעיים, שטח הנתון לרשות הפלסטינית ומצוי בסמוך מאד לירושלים. עם מעברו, מעולם לא העלו בדעתן כי יאבדו את תושבותן או זכויותיהן במקום בו נולדו וקיימו זיקות אליו במשך כל שהותן מחוץ לעיר. ויודגש כי כיום ומזה שנים, מרשותי מתגוררות בשכונת א-טור המצויה בתוך ירושלים המזרחית. כל משפחתן מצויה שם.

נוהל "שרנסקי" – תבחינים לשלילת תושבות

22. סעיף 3 לנוהל שרנסקי קובע:
- לגבי מי שנגרעו ממרשם האוכלוסין משנת 1995 ואילך מי שהעתיק את מרכז חייו אל מחוץ לישראל מעל ל-7 שנים, ולפיכך, על פי הדין פקע רישיונו לישיבת קבע בישראל, ומשרד הפנים הודיע לו על פקיעת רישיונו לישיבת קבע, או נגרע מקובץ מרשם האוכלוסין עקב כך וביקר בישראל בתקופת תוקפו של כרטיס היוצא שהיה ברשותו, ומתגורר שנתיים לפחות, יראה אותו שר הפנים כמי שקיבל רישיון ישיבת קבע בישראל מיום חזרתו, וזאת במידה ויבקש לרשום אותו מחדש במרשם האוכלוסין.**
- עוד נכתב:
- נוהל זה יחול, בשינויים המחייבים, אף לגבי מי שהעתיק את חייו כאמור, אל שטחי אזור יהודה שומרון ועזה.**
23. מרשותי ביקרו בירושלים באופן תכוף ביותר, בהיות משפחתן הקרובה שם, ובידיעה והרגשה כי זהו ביתן. כמו כן, טופלו בבתי החולים בירושלים באופן קבוע. ברי כי זיקותיהן נשמרו ובשל הקרבה הגיאוגרפית עומדת חזקה בדבר ביקוריהם התכופים. אכן, מעולם לא היה להן כרטיס יוצא מכיוון שמעולם לא באמת יצאו מישראל.
24. כאשר הוחלו החוק והמשפט הישראלי על ירושלים המזרחית, הוחל עמם גם עקרון השוויון ועקרון כבוד האדם וחירותו. בבואכם להפעיל את סמכותכם לביטול תושבות הקבע של מרשותי, מחובתכם היה לתת את המשקל הראוי לזכויותיהן של מרשותי, כתושבות קבע של המדינה מירושלים המזרחית, לשוויון עם שאר תושבי המדינה, ולהשוות ככל האפשר את זכויותיהן לאלו בהן זוכים שאר תושבי המדינה, בני הלאום היהודי. הוא הדין לכל זכויות היסוד של האדם בישראל.
25. ויפים לענייננו דבריה של כב' השופטת ד' ברלינר בפסה"ד בעע"ם 5829/05 ד'ארי נ' מדינת ישראל:
- תושבי מזרח ירושלים ... נחשבים לבעלי רישיון לישיבת קבע בישראל שעל כן האופן בו הם עלולים לאבד את רישיונם נקבע גם הוא על פי חוק הכניסה לישראל והתקנות שהותקנו על פיו. כאמור, בעל רישיון לישיבת קבע עלול לאבד את רישיונו אם המציאות**

משתנה, כך שמבחינה אובייקטיבית אין הוא עוד תושב הארץ. מציאות כזו תקרום עור וגידים אם בעל רישיון השתקע במדינה אחרת והעתיק אליה את מרכז חייו. עם זאת, אין במסקנה זו כדי לחתום בהכרח את הגולל על הטענה שיש להבחין בין מי שקיבל מעמד של תושב קבע מכיוון שנולד בישראל (או בשטח שהפך להיות חלק מישראל) וגדל בה לבין מי שקיבל מעמד של תושב קבע לאחר שהיגר לישראל.

בהמשך לעניין דארי ניתנו שורה של פס"ד, בהם התייחסות מיוחדת ומקלה לנושא שלילת התשובות של תושבי ירושלים המזרחית וזאת אף במקרים של מגורים ממושכים בני עשרות שנים מחוץ לישראל, של בגירים אשר רכשו מעמד מחוץ לישראל. ר' למשל דברי כב' השופט הכהן בעת"מ 1540-09 וזו נ' שר הפנים, בו נפסק כי יש להשיב את מעמד הקבע לעותר :

בנוסף, הטענה שהעותר השתקע מחוץ לישראל במשך תקופה ארוכה, כנימוק נוסף לאי תחולת התצהיר על העותר, אין בה כל רבותא משום שזו היא בדיוק נקודת המוצא של ההנחיות הכלולות בתצהיר. אלה מתייחסות למצב שבו מופקעת או פוקעת תושבותו של תושב קבע עקב העתקת חייו אל מחוץ לישראל וקובעות באלו תנאים ניתן להשיב לו את תושבותו על אף אותה העתקה. עצם ההעתקה והתמשכותה מעל 7 שנים, אינם מעלים ואינם מורידים לעניין התקיימות ההוראות שבתצהיר.

באותו עניין שהה העותר שנים ארוכות כבגיר בארה"ב. מרשותי מעולם לא עזבו את תחום ישראל.

על המגמה האמורה המנוגדת לעמדתכם בעניינו של מרשי, ר' עוד למשל, עת"מ 10-09-28545 משני נ' משרד הפנים פסק דינה של נאוה בן אור מיום 2.3.11.

26. מסמכי מרכז חיים מלווים במכתב הוכחות מצ"ב ומסומן ב/7. ככל שדרושים לכם פרטים נוספים, נשמח לספקם.

סוף דבר

27. תושבותן של מרשותי, ילידות הארץ שמעולם לא עזבו את ירושלים רבתי, הופקעה בניגוד לדין ולנוהגם שלא לבטל מעמד למי שהתגורר בגדה המערבית וכמובן שבפרט כאשר מדובר על שכונה הגובלת בירושלים.

28. שלילת תושבותן, בניגוד לדין המהותי ואף לנהליכם שלכם בדבר אי שלילת מעמד למי שהתגורר בשטחים, מותרת אותן חסרות מעמד בעולם, תוצאה קשה במיוחד עבור אישה קשישה ובתה, הסובלת מנכות.

29. חוק הכניסה לישראל הוא החוק שהוחל על תושבי ישראל מירושלים המזרחית, בהיותו חוק המגדיר את טיב מעמד הקבע, אולם, ברי כי מרשותי לא נכנסו לישראל, כי אם ישראל נכנסה אליהן כאשר סיפחה לה את ירושלים המזרחית וחיברה אותה יחדיו לזו המערבית. משכך, אין לנהוג במרשותי כבמהגרות מהשורה, במיוחד בהתחשב בכך שאין להן זיקה לאף מקום אחר.

30. נבקשכם להשיב למרשותי את תושבותן בהתאם לדין ולנהלים, לרבות זימוון לשימוע בע"פ, עפ"י הנהלים ועפ"י דין. זאת על דרך של ביטול ההחלטה הבלתי חוקית בדבר ההפקעה, והשבת המעמד כאילו לא הופקע. גם אם לשיטתכם מוצדקת ההפקעה יש ליתן למרשותי לאלתר רישיון של קבע על פי נוהל שרנסקי.

31. נודה על תשובתכם המהירה, בתקווה כי לא נאלץ לפנות לערכאות.

בכבוד רב ובברכה,



עדי לוסטיגמן, עו"ד

לוט

יפוי כוח

טופס בקשה לישיבת קבע בישראל, טופס קו"ח ב-3 העתקים
נספחים ב/1-7